

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

بررسی تأثیر عزت نفس و افسردگی بر میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی و نوجوانان

لیلا فخاری

پرسنل شاغل در آموزش و پرورش شهرستان بندرعباس ناحیه ۱،

چکیده

شناخت عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی از اهمیت بالایی برخوردار است که از جمله افسردگی که نقش مهمی در سلامت روان داشته و شدید بودن آن تأثیر بازدارنده‌ی بر عملکرد تحصیلی دارد. بنابراین هدف از این مطالعه تعیین ارتباط افسردگی دانش آموزان ابتدایی و نوجوان با پیشرفت تحصیلی آنان در میناب می باشد. در این مطالعه توصیفی و موردی به شرح دو موضوع افسردگی پرداخته شده است یک مورد کودک دوره ابتدایی و مورد دیگر نوجوان که تقریباً سرنوشت مشابهی دارند با استفاده از پرس و جو کردن درباره ویژگی های اخلاقی و عملکرد نمونه ها و بررسی موضوع افسردگی در مقالات اصیل پژوهشی به جمع آوری مطالب مرتبط با افسردگی و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی به منظور ارتقا اوجه به پیشرفت تحصیلی و شناخت بارزترین مشخصه های افسردگی جهت کاهش و پیشگیری مؤلفه ی افسردگی پرداخته شده است از جمله کارهایی که در این پژوهش در ارتباط با مفاهیم افسردگی و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی انجام شده است عبارتند از توجه به نوع برخورد، تعامل و ارتباط دو نمونه (کودک ابتدایی - نوجوان) با دیگران و نگرش آنها از طریق پرس و جو کردن از نزدیکان و افراد مطلع از وضعیت این افراد صورت گرفته است و در نهایت برای رسیدن به اهداف پژوهش در این مقاله ضمن بیان مشخصه های افسردگی به بیان توصیه ها رهنمودهایی در ارتباط با جلوگیری از افسردگی پرداخته شده است. عزت نفس و توجه نشان دادن به فرزندان توسط والدین و در نهایت معلمین نقش عاطفی در برابر افسردگی داشته و منجر به بهبود عملکرد تحصیلی می شود.

کلمات کلیدی: پیشرفت تحصیلی، افسردگی، دانش آموزان ابتدایی، نوجوانان

۱- مقدمه :

برای این فراگیران بتوانند از حداکثر ظرفیت ذهنی و توانمندیهای بالقوه خود بهره مند گردند، از نگرش مثبت نسبت به خود و محیط اطراف برخوردار باشند نه تنها بزرگسالان افسرده می شوند بلکه بچه ها و نوجوانان نیز به افسردگی ها بیماری قابل علاجی است مبتلا می گردند بسیار کودکانی و نوجوانانی که در جامعه از افسردگی رنج می برند کودکان و نوجوانان که زیر فشار استرس هستند در معرض خطر بیشتری برای افسردگی می باشند این کودکان اختلالات توجه، یادگیری یا اضطراب دارند. افسردگی می تواند جنبه ی خانوادگی داشته باشند. رفتار کودکان و نوجوانان افسرده، بارفتار بزرگسالان افسرده تفاوت دارد شواهدی وجود دارد دال بر این که کاهش افسردگی و افزایش عزت نفس باعث بهبود عملکرد می گردد.

ROSENDERG بر این عقیده است که عزت نفس به مفهوم یک نیاز، کلی نشان دهنده ی ارزشیابی فرد از خود به منزله موجود انسانی شایستگی و با ارزش است. (۳-۴)

Koopersmith عزت نفس را به منزله متغیر آستانه ای در نظر می گیرد که پایین بودن آن تأثیری بازدارنده بر پشتکار و پیشرفت تحصیلی می گذارد و عملکردی را در قلمرو روان شناختی، جسمانی، خانوادگی و اجتماعی دچار اختلال می کند.

Harter معتقد است بین پایین بودن دائمی عزت نفس با کاهش پیشرفت تحصیلی و افسردگی رابطه وجود دارد (۶) در صورت عدم تشخیص و درمان مناسب افسردگی در کودکی حتی نوجوانی احتمال سو مصرف مواد، خودکشی و اختلال عملکرد اجتماعی و